

دانشنامه‌نگاری در حوزه مدیریت اسناد و سوابق

غلامرضا عزیزی

چکیده:

یکی از وظایف پژوهشکده اسناد در سال‌های اخیر، تدوین دانشنامه‌های آرشیوی - اسنادی است. اواسط سال ۱۳۹۶ با تصویب شورای محترم پژوهش سازمان، کار تدوین دانشنامه آرشیو و مدیریت اسناد آغاز و مقرر شد طرح تدوین این دانشنامه، که طرحی برگرفته از نیازهای پژوهشگران و همچنین مراکز مختلف آرشیوی در کشور است، با استفاده از متخصصان برجسته در قالب اثری مرجع در حوزه علوم آرشیو و مدیریت اسناد، ارائه شود. در نخستین گام پس از تصویب طرح، کار گردآوری مدخل‌های مربوط به دانشنامه شروع شد و برخی از منابع مورد شناسایی و گردآوری قرار گرفت. مقاله حاضر معرفی مهم آثار مرتبط با دانشنامه مدیریت اسناد/ سوابق می‌باشد که در شیوه‌نامه (منتشر نشده) این دانشنامه آمده است.

کلیدواژه‌ها

مدیریت اسناد/سوابق، آرشیو، دانشنامه، واژه‌نامه

آرشیو ملی، سال هفتم، شماره اول، بهار ۱۴۰۰، شماره پیاپی ۲۵:

صص: ۱۰-۳۴

دانشنامه‌نگاری در حوزه مدیریت اسناد و سوابق

غلامرضا عزیزی^۱

مقدمه

هرچند در سال ۲۰۱۵ دایره‌المعارفی با عنوان دایره‌المعارف علم آرشیو^۲، ویراسته دورانتی و فرانکس (Duranti, Franks, eds. 2015) منتشر شد که در آن ۱۵۴ مدخل / مقاله در خصوص علم آرشیو آمده است، متأسفانه نویسنده در بررسی‌های خود به دانشنامه‌ای که مختص مدیریت اسناد / سوابق^۳ تالیف شده باشد، در زبان فارسی یا زبان‌های اروپایی^۴، دسترسی پیدا نکرد، برخلاف دست‌نیافتن نگارنده به دانشنامه مدیریت اسناد، وی با دو گروه از آثار مواجه شد که به تبیین و تعریف واژگان مدیریت اسناد پرداخته بودند. گروه اول کتاب‌هایی که حوزه موضوعی آن‌ها دانش مدیریت اسناد است و گروه دوم واژه‌نامه‌ها (چاپی یا تحت‌وب).

گروه اول. کتاب‌های مدیریت اسناد

در کتاب‌هایی که در خصوص مدیریت اسناد تالیف شده است می‌توان واژگان مرتبط با مدیریت اسناد را یافت. برای نمونه در ویراست نهم کتاب «مدیریت سوابق»^۵ تالیف جودیت رید و مری لیا گین^۶، تعداد ۱۶۹ واژه در بخش واژه‌نامه و تعداد ۶۱۲ واژه در بخش فهرست نمایه‌های کتاب آمده است. یا اینکه تعداد ۱۸۷ واژه در پیوست شماره یک کتاب «دستنامه مدیریت سوابق الکترونیکی» (State Records, Department of General Services & State of California, 2002) آمده است.

۱. عضو هیئت علمی سازمان اسناد و کتابخانه ملی؛ رئیس پژوهشکده اسناد: greazizi@gmail.com

2. Encyclopedia of Archival Science

3. Records management

واژه Records در زبان فارسی معمولاً به اسناد ترجمه شده است. با توجه به طیف وسیع مفهوم سند در زبان فارسی به نظر می‌رسد نزدیک‌ترین واژه‌ها به معنی تخصصی رکورد در محیط اداری، واژه‌های پیشینه و سابقه باشد. به همین دلیل در این اثر به سابقه ترجمه شده است مگر در ترکیب‌هایی مانند Records management, Records centre که

اسناد ترجمه گردیده است.

۴. بنگرید به پیوست.

5. Records Management

6. Judith Read

7. Mary Lea Ginn

گروه دوم. واژه‌نامه‌ها

واژه‌نامه‌ها را نیز می‌توان ذیل چهار دسته سامان داد. دسته اول واژه‌نامه‌هایی که مختص مدیریت اسناد تالیف شده است. دسته دوم، استانداردها. دسته سوم آثاری که ویژه مدیریت اسناد به همراه یکی دیگر از شاخه‌های دانش نگاشته شده‌اند. در دسته چهارم نیز آثاری جای می‌گیرند که قسمت کمی از اطلاعات‌شان به مدیریت اسناد اختصاص دارد.

الف. واژه‌نامه‌های مدیریت اسناد

فریبا عرب‌رحمتی‌پور (۱۳۷۸) پروژه پایان تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ناپیوسته مدیریت اسناد خود را به موضوع «اصطلاحنامه اسناد (انگلیسی-فارسی)» اختصاص داده و لغت‌نامه‌ای حاوی تعداد ۷۳۴ واژه مرتبط با آرشیو، مرمت و مدیریت اسناد را با استفاده از آثار منتشر شده، گردآورده بود.

واژه‌نامه دیگری را لورا میلر^۱ پدید آورده است که به مدیریت اسناد الکترونیکی اختصاص دارد. همو همکار طرح دیگری می‌باشد که با عنوان مدیریت سوابق خدمات عمومی، واژه‌نامه اصطلاحات^۲ منتشر شده است (Roper, 1999) این‌ها نمونه‌هایی از واژه‌نامه‌های منتشر شده هستند (برای موارد بیشتر بنگرید به پیوست).

دانشگاه‌ها، انجمن‌های علمی آرشیوی و مدیریت اسناد و مراکز تولید نرم‌افزارهای آرشیوی، واژه‌نامه‌هایی را تحت‌توب تهیه و ارائه کرده‌اند. تعدادی از این واژه‌نامه‌ها دارای امکان جستجوی برخط هستند و برخی دیگر، بدون قابلیت جستجو هستند. لیکن در هر دو گروه، برای عبارات تخصصی، توضیحاتی ارائه شده است (اصنافی و پاک‌دامن‌نائینی، ۱۳۹۱). برای نمونه در سایت آرشیو یوتا^۳ تعداد ۶۹ واژه تحت‌عنوان واژه‌نامه اصطلاحات مدیریت اسناد^۴ تعریف شده است. یا در لغت‌نامه دیگری با عنوان واژه‌نامه مدیریت اسناد^۵ تعداد ۴۴ واژه مدیریت اسناد تعریف شده است.

ب. استانداردها

مهم‌ترین اثر در این زمینه را می‌توان استاندارد ایزو ۵۱۲۷^۶ دانست که به واژگان حوزه اطلاعات و مستندات اختصاص یافته و تعداد ۲۵۴۲ واژه را ذیل ۱۳ گروه اصلی سازماندهی کرده است: مفاهیم پایه و چارچوب؛ مفاهیم پایه برای اطلاعات و مستندسازی؛ اشیاء، رسانه‌های داده، مدرک؛ مدارک؛ مدارک ثانوی؛ مجموعه‌های سازمان‌های اطلاعات و مستندات؛ تجزیه و تحلیل، ارائه و توصیف محتوای مدارک و داده‌ها؛ تجزیه و تحلیل محتوا و توضیحات محتوا؛ انبارش؛ جستجو و بازیابی؛ استفاده از اطلاعات و مدارک؛ حفاظت از مدارک و جنبه‌های حقوقی اطلاعات و اسناد.

1. Laura Millar
2. Managing Public Sector Records: A Study Programme. Glossary
3. <https://archives.utah.gov/recordsmanagement/glossary.html>
4. Glossary of Records Management Terms
5. Glossary of Records Management
6. ISO 5127: Information and documentation - Foundation and vocabulary

در لغت‌نامه/ استاندارد تفصیلی دیگری که به اصطلاحات مدیریت اسناد اختصاص یافته، بیش از ۱۰۸۰ مدخل (بدون در نظر گرفتن مداخل ارجاعی) تعریف شده است. این کتاب حاصل یک گزارش فنی تهیه شده توسط مؤسسه بین‌المللی آرما می‌باشد که در ۲۸ اوت ۲۰۱۶ به تایید مؤسسه استاندارد آمریکا رسیده است (ARMA International TR 22-2016).

از استانداردهایی که به صورت جزئی‌تر و با بسامد کمتر، برخی از واژگان مرتبط با مدیریت اسناد را پوشش داده‌اند می‌توان به استاندارد ISO 12651-1: 2012 و ISO 12651-2: 2014 اشاره کرد.

ج. واژه‌نامه‌های مرتبط با مدیریت اسناد

در حوزه آرشیو و اسناد، تلاش‌هایی برای تدوین واژه‌نامه‌های آرشیوی در سطح دنیا صورت پذیرفته است. در این راستا، بخش آموزش آرشیوی شورای جهانی آرشیو در سال ۲۰۱۰ مسئولیت ایجاد یک منبع چندزبانه برای واژگان آرشیوی را با مدیریت پروفیسور لوچیانا دورانتی برعهده گرفت (شورای جهانی آرشیو، ۱۳۹۵). هدف از تدوین این واژه‌نامه، حمایت از آرشیوداران، مدیران اسناد و مدیران فناوری اطلاعات در استفاده از عبارات مرتبط با حوزه اسناد و آرشیو است. این واژه‌نامه می‌کوشد تا فرهنگ آرشیوی را در سطح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی، انعکاس دهد. در حقیقت این واژه‌نامه ابزاری برای اشاعه فرهنگ آموزشی و پژوهشی در حیطه اسناد و آرشیو است. کار این پروژه با انتخاب ۳۳۰ کلمه انگلیسی بر اساس فرهنگ لغات شورای جهانی آرشیو و گنج‌واژه پروژه اینترپرس، آغاز شد.

در کتاب واژه‌نامه اصطلاحات اسنادی و آرشیوی (Pearce-Moses, 2005) تعداد ۲۶۱۶ واژه آورده شده است.^۱

در واژه‌نامه Nedlib Glossary تعداد ۲۹۹ مدخل ذیل ۹ گروه اصلی آرشیو؛ اطلاعات؛ انتشارات؛ فراداده؛ ژانر انتشار؛ کتابخانه؛ سازمان؛ فناوری؛ سیستم‌ها و خدمات؛ و سیستم اطلاعات باز آرشیوی (OAIS) آمده است (Borbinha & Cardoso, 2000).

نخستین کوشش سازمان اسناد ملی ایران (سابق) برای تدوین واژه‌نامه تخصصی، به تلاش هیأت واژگان اسنادی-آرشیوی باز می‌گردد که در حوزه ریاست آن سازمان تشکیل شده بود و سعی در تدوین واژه‌نامه لغات و اصطلاحات اسنادی و آرشیوی (انگلیسی-فارسی) به همراه توضیحاتی مختصر در خصوص هر واژه داشت. نخستین خروجی این کارگروه که به حرف A پرداخته بود، به صورت پلی‌کپی، تکثیر و توزیع شد (سازمان اسناد ملی ایران، ۱۳۷۴، الف). این اثر بعدها در فصلنامه گنجینه اسناد نیز منتشر شد (سازمان اسناد ملی ایران، ۱۳۷۴، ب).

از فرهنگ‌های دیگری که قسمت مهمی از واژگان خود را به موضوع دکومانتاسیون

۱. نسخه برخط این کتاب در نشانی زیر قابل‌دستیابی است:

<https://www2.archivists.org/glossary/terms>

دبیزش / مستندسازی) اختصاص داده‌اند می‌توان واژه‌نامه و اصطلاحات آرشیوی فارسی-انگلیسی (خطیبی فرد، بی‌تا)، واژه‌نامه کتابداری و دکومانتاسیون (مهدوی و اسلامی، ۱۳۶۲)^۱، فرهنگ اصطلاحات دکومانتاسیون (آذرنگ، ۱۳۵۹) اصطلاح‌نامه علم اطلاع‌رسانی و دکومانتاسیون (اتحادیه بین‌المللی مراکز مدارک (فید) با همکاری یونسکو، ۱۳۵۷)^۲ واژه‌نامه کتابداری و دکومانتاسیون (مهدوی و اسلامی، ۱۳۶۶) را نام برد.

دو کتاب فرهنگ اصطلاحات آرشیوداری دیداری، شنیداری (قدیمی و مهریزی، ۱۳۹۴) حاوی تعداد ۱۱۴۱ واژه و فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات دبیرخانه، تدوین کمیته آموزش اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور (شریفیان و دیگران، ۱۳۹۳) نیز که واژگانی در حوزه مدیریت اسناد را تعریف کرده می‌توان آن را در شمار این دسته ارزیابی کرد. شمار دیگری از آثار به زبان‌های اروپایی مرتبط با این گروه در پیوست آمده است.

پ. دسته چهارم کتاب‌ها و واژه‌نامه‌هایی حاوی اصطلاحات مدیریت اسناد

در این شمار می‌توان به آثار همچون کتاب دوشن (۱۳۷۱) اشاره کرد که در صفحه‌های ۱۹۱ تا ۲۱۲ واژه‌ها و اصطلاحات آرشیو و عناوین وابسته، به انگلیسی-فارسی آمده است. همچنین اصطلاح‌نامه کتابداری (سلطانی و راستین، ۱۳۷۲)، دانشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی (سلطانی، راستین، ۱۳۷۹) و واژه‌نامه تخصصی میکروفیلم (حسینی، ۱۳۷۲) را می‌توان در این گروه قرار داد.

فهرست منابع

اتحادیه بین‌المللی مراکز مدارک (فید) با همکاری یونسکو. (۱۳۵۷). اصطلاح‌نامه علم اطلاع‌رسانی و دکومانتاسیون. مترجم: محمدحسین دانش؛ عبدالحسین آذرنگ. تهران: مرکز اسناد فرهنگی آسیا.

اصنافی، امیررضا؛ مریم پاک‌دامن نائینی. (۱۳۹۱). تحلیل واژه‌نامه‌ها و اصطلاح‌نامه‌های پیوسته در حوزه مدیریت اسناد و آرشیو. گنجینه اسناد، ش ۸۶.

آذرنگ، عبدالحسین. (۱۳۵۹). فرهنگ اصطلاحات دکومانتاسیون (انگلیسی-فارسی؛ فارسی-انگلیسی). تهران: مرکز اسناد و مدارک علمی ایران.

حسینی، اعظم‌السادات. (۱۳۷۲). واژه‌نامه تخصصی میکروفیلم. ش ۳۰. تهران: سازمان اسناد ملی ایران، مدیریت روابط عمومی و امور بین‌الملل، نشریه.

خطیبی فرد، حمید (بی‌تا). واژه‌نامه و اصطلاحات آرشیوی فارسی-انگلیسی. تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی.

دوشن، میشل. (۱۳۷۱). ساختمان و تجهیزات آرشیو. ترجمه شهلا اشرف؛ رضا مهاجر.

۱. این کتاب شامل بیش از سه هزار اصطلاحات مربوط به کتابداری و دبیزش (مستندسازی) است که به ترتیب الفبایی انگلیسی تنظیم شده و معانی واژه‌ها به فارسی در مقابل آن ذکر شده است. این واژه‌نامه فاقد شرح و توصیف واژه‌هاست و تنها معادل‌سازی واژگان در آن انجام گرفته است.

۲. این اصطلاح‌نامه به منظور استفاده در کار نمایه‌سازی هم‌اکنون و ذخیره و بازیابی گزارش‌ها و برنامه‌های تحقیقاتی مربوط به دکومانتاسیون تدوین شده است. در این ترجمه تمام توصیف‌گرهای اصطلاح‌نامه، به فارسی برگردانده شده و نمایه‌های فارسی به انگلیسی، انگلیسی به فارسی و فرانسه به فارسی، به همراه کدهای مربوط به اصطلاح‌نامه نیز آمده است.

تهران: سازمان اسناد ملی ایران.

سازمان اسناد ملی ایران. (۱۳۷۴، الف). واژگان اسنادی-آرشیوی (انگلیسی-فارسی)، حرف A. تهران: سازمان اسناد ملی ایران. ۲۴ص. [تکثیر محدود].

سازمان اسناد ملی ایران. (۱۳۷۴، ب). طرح تدوین واژه‌نامه اسنادی-آرشیوی. گنجینه اسناد، سال ۵، دفتر اول و دوم (بهار و تابستان): صص ۱۰۸-۱۱۶.

سلطانی، پوری؛ فروردین راستین. (۱۳۷۲). اصطلاح‌نامه کتابداری، فارسی-انگلیسی و انگلیسی-فارسی. ویرایش دوم. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.

سلطانی، پوری؛ فروردین راستین. (۱۳۷۹). دانشنامه کتابداری و اطلاع رسانی، فارسی-انگلیسی و انگلیسی-فارسی. تهران: فرهنگ معاصر.

شریفیان، داوود و علیرضا منزوی، اسماعیل غفاری، زهرا حیدرنیا، فیروزه عباس‌زاده، ابوالقاسم خردپیشه، معصومه حیدریانی، پروانه پیام‌وش و امیرحسین حیدری. (۱۳۹۳). فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات دبیرخانه. اداره کل دبیرخانه مرکزی ریاست جمهوری، کمیته آموزش اجلاس مدیران دبیرخانه‌های نظام اداری کشور. تهران: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی رئیس جمهور

شورای جهانی آرشیو. (۱۳۹۵). فرهنگ اصطلاحات آرشیوی. مترجم انوشه شبانی، ویراستار زهرا ضرغامی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.

عرب رحمتی‌پور، فریبا. (۱۳۷۸). اصطلاحنامه اسناد (انگلیسی-فارسی). پروژه پایان تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ناپیوسته مدیریت اسناد؛ استاد راهنما: منصور دریس. سازمان اسناد ملی ایران: مدیریت برنامه‌ریزی آموزشی. ۱۲۳ص.

قدیمی، علی و محبوبه مهریزی. (۱۳۹۴). فرهنگ اصطلاحات آرشیوداری دیداری-شنیداری. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران.

مهدوی، محمدتقی؛ عباس اسلامی. (۱۳۶۲). واژه‌نامه کتابداری و دکومانتاسیون. تهران: مرکز اسناد و مدارک علمی ایران.

مهدوی، محمدتقی؛ عباس اسلامی. (۱۳۶۶). واژه‌نامه کتابداری و دکومانتاسیون، ویرایشگر: علی آقابخشی، تهران: مرکز اسناد و مدارک علمی ایران.

- o Duranti, Luciana; Franks, Patricia, eds. (2015). Encyclopedia of Archival Science. Lanham, Maryland: Rowman & Littlefield Publishers
- o Glossary of Records Management and Information Govern-

ance Terms 5th Edition, ARMA International TR 22-2016

- o <https://archives.utah.gov/recordsmanagement/glossary.html>
- o International Organization for Standardization. (2012). Electronic document management- Vocabulary- Part 1: Electronic document Imaging. ISO 12651-1: 2012. Geneva, Switzerland: International Organization for Standardization.
- o ISO 5127: Information and documentation - Foundation and vocabulary
- o Millar, Laura. Training in Electronic Records Management Glossary of Terms. Training in Electronic Records Management London: International Records Management Trust, 2009. Available at: http://www.irmt.org/documents/educ_training/term%20modules/IRMT%20-TERM%20Glossary%20of%20Terms.pdf
- o NEDLIB Glossary, Authors: José Luis Borbinha, Fernando Cardoso, National Library of Portugal, Nuno Freire, INESC, 22 February 2000, Issue: 1.0web
- o Pearce-Moses, Richard: A glossary of archival and records terminology - Chicago, Ill.: The Society of the American Archivists, 2005. - XXX, 433 S. - (Archival fundamentals series II) ISBN 1-931666-14-8
- o Roper, Michael (General Ed.); Laura Millar (Managing Ed.). (1999). Managing Public Sector Records: A Study Programme. Glossary. UK, London© International Records Management Trust. Available at: http://www.irmt.org/documents/educ_training/educ_resource/IRMT_ed_rec_glossary.doc
- o State Records, Department of General Services, State of California. (2002). ELECTRONIC RECORDS MANAGEMENT HANDBOOK, State Records, Department of General Services, State of California. Published By "Empowering Government with Solutions, Quality Products and Services", California Re-

cords & Information Management, Sacramento, California, February 2002, Supersedes previous edition dated August 1995.

پیوست:

شماری از واژه‌نامه‌های مرتبط با مدیریت اسناد به زبان‌های اروپایی:

- o 100 Schlüsselbegriffe aus der Archivalienkunde kurz erklärt / Steck, Thomas [Bearb.] - Augsburg: Staatsarchiv Augsburg, 2009. - 34 S.-
- o Acland, Glenda. (1994). comp. Glossary of Australian Usage of Archival Terminology. Discussion Edition 1993. Australian Council of Archives.
- o Adamus, Justyna. (2004). Problematyka języków informacyjno-wyszukiwawczych w komputerowym systemie informacji archiwalnej w Polsce. In: Archeion, 107. S. 259--284.
- o AHIMA. Glossary of Terms. Chicago, IL: American Health Information Management Association.
- o Allen, Keith R. et al. (2011). Fach-Englisch für Archivare: mit Vokabelliste, Formulierungshilfen und Schaubildern - Berlin: BibSpider. - 160 S. + CD-ROM
- o American Health Information Management Association. (2014). Pocket Glossary of Health Information Management and Technology. 4th edition. AHIMA Press.
- o American Library Association. (1988). Binding Terms: A Thesaurus for Use in Rare Book and Special Collections Cataloguing. Chicago: American Library Association, Association of College and Research Libraries. <http://www.ala.org/acrl/pubscat.html#speccol>
- o American Library Association. (1988). Provenance Evi-

dence: A Thesaurus for Use in Rare Book and Special Collections Cataloguing. Chicago: American Library Association, Association of College and Research Libraries. <http://www.ala.org/acrl/pubscat.html#speccol>

o American Library Association. (1990). Paper Terms: A Thesaurus for Use in Rare Book and Special Collections Cataloguing. Chicago: American Library Association, Association of College and Research Libraries. <http://www.ala.org/acrl/pubscat.html#speccol>

o American Library Association. (1990). Type Evidence: A Thesaurus for Use in Rare Book and Special Collections Cataloguing. Chicago: American Library Association, Association of College and Research Libraries. <http://www.ala.org/acrl/pubscat.html#speccol>

o American Library Association. (1991). Genre Terms: A Thesaurus for Use in Rare Book and Special Collections Cataloguing. 2nd ed. Chicago: American Library Association, Association of College and Research Libraries.

o American Library Association. (1986). Printing and Publishing Evidence: A Thesaurus for Use in Rare Book and Special Collections Cataloguing. Chicago: American Library Association, Association of College and Research Libraries. <http://www.ala.org/acrl/pubscat.html#speccol>

o American Library Association: ALA. (1983). The ALA Glossary of Library and Information Science. Chicago: American Library Association.

o American National Standards Institute (ANSI). ISO 5127. Documentation and Information--Vocabulary. ISO Technical Committee 46.

o American National Standards Institute. ANSI X12-3-1986.

Electronic Data Interchange--Data Element Dictionary. Paper (82 p.).

- o American National Standards Institute. ANSI X3-172-1990. American National Dictionary for Information Systems (ANDIS).
- o Association of College and Research Libraries (ACRL) Rare Books and Manuscript Section. (1987). Relator Terms for Rare Book, Manuscript and Special Collections Libraries. 3rd ed.
- o Association of Information and Image Management (AIIM). (1992). AIIM TR 2-1992. Glossary of Imaging Technology. Silver Spring, MD: AIIM.
- o Association of Records Managers and Administrators (ARMA). (1989). Glossary of Records Management Terms. Association of Records Managers and Administrator.
- o Bellardo, Lewis and Lynn Lady Bellardo. (1992). A Glossary for Archivists, Manuscript Curators, and Records Managers. Chicago: Society of American Archivists.
- o Besser, Howard and Jennifer Trant. (1995). Introduction to Imaging: Issues in Constructing and Image Database Glossary. In: Introduction to imaging: issues in constructing an image database. The Getty Information Institute. <http://www.getty.edu/research/institute/standards/introimages/Gloss.html>
- o Beuchat-Petrova, Anna. (2010). Terminologie française du Records Management. - In: Informationswissenschaft: Theorie, Methode und Praxis: Arbeiten aus dem Master of Advanced Studies in Archival and Information Science, 2006-2008. Sciences de l'information: théorie, méthode et pratique / Hrsg.: Coutaz, Gilbert, 2010, S. 49-75.
- o Borbinha, J. L., F. Cardoso, and N. Freire. (2000). NEDLIB glossary in: NEDLIB: Networked European Deposit Library

(Date Created: 22 Feb 2000)

- o Burger, E. ed. (1989). Dictionary of Information Science: English, French, German, Russian. Elsevier Science Publishing Co.
- o California Digital Library. (2004). California Digital Library Glossary. California Digital Library. Available online at: <http://www.cdlib.org/inside/diglib/glossary/>.
- o Carter, John. (1980). A.B.C. for Book Collectors. New York: Alfred A. Knopf.
- o Colorado Digitization Project. (1999). Colorado Digitization Project Digital Toolbox Glossary Colorado Digitization Project (Last Updated: 27 Mar 1999) at: http://www.cdphe.ritage.org/resource/introduction/rsrc_glossary.html
- o Conservation Online Listserv (COOL). Lexical and Classification Resources Stanford University Libraries In: COOL Conservation OnLine: Resources for Conservation Professionals <http://palimpsest.stanford.edu/lex/>
- o Consortium of University Research Libraries (CURL). (1999). The CEDARS glossary of commonly used terms by CURL In: CURL Exemplars for Digital ARchiveS (CEDARS) Project (Last Updated: 13 May 1999). <http://www.leeds.ac.uk/cedars/documents/PSW01.htm>
- o Cornell University Library. (2003-2007). Digital Preservation Management: Implementing Shortterm Strategies for Long-term Problems. Cornell University. Available online at: http://www.icpsr.umich.edu/dpm/dpm-eng/eng_index.html.
- o Council of Library and Information Resources (CLIR). The CLIR Structured Glossary of Technical Terms <http://www.clir.org/pubs/reports/lynn/>
- o Cox, Lynn, comp. For the Advisory Committee for the Co-ordination of Information Systems, United Nations. (1990).

Glossary for Electronic Archives and Records Management, Annex V in Management of Electronic Records: Issues and Guidelines. Advisory Committee for the Co-ordination of Information Systems, United Nations.

- o Cruz Mundet, José Ramón. (2011). Diccionario de archivística: (con equivalencias en inglés, francés, alemán, portugués, catalán, euskera y gallego) - Madrid: Alianza. 363 S.
- o Dean, Jean. (1989). A Glossary of Library Technical Terms. Private Communication: October.
- o Department of Labor (DOL). Dictionary of Occupational Terms. Washington, DC: Department of Labor. n.d.
- o Dictionnaire de terminologie archivistique, Paris: Direction des Archives de France, 2002- 36 S.
- o Digital Curation Centre. (2008). Glossary of Terms. Digital Curation Centre. Available at: <http://www.dcc.ac.uk/resource/glossary/>.
- o Digital Preservation Coalition. (2008). Handbook. Digital Preservation Coalition. Available at: <http://www.dpconline.org/graphics/handbook/>.
- o Dion, Jean-Noël. (2003/2002). Réflexion sur la classification et la terminologie: quelques exemples d'utilisation par les communautés et institutions religieuses fondatrices québécoises, 2003/2002. In: Archives <Québec>, 34, 3 S. 13-40.
- o Dryden, Jean. (2004). What's in a word: the fuzziness of archival terminology, 2004. In: Journal of Archival Organization, 2, 1-2 S. 147-151.
- o Dryden, Jean. (2005). A Tower of Babel: standardizing archival terminology, 2005. In: Archival Science, 5, 1 S. 1-16.
- o Dunbar, Anthony. (2006). introducing critical race theory to archival discourse: getting the conversation started. In: Archival

Science, 6, 1 S. 109-129.

- o El Macrodiccionario de Terminología Archivística. (2008). una herramienta para la normalización en el ámbito de la lengua española / Díez Carrera, Carmen [Mitarb.]. In: Comma, 2 S. 101-112.
- o Electronic Discovery Reference Model (EDRM). EDRM Glossary. St. Paul, MN: EDRM. Available at: <https://www.edrm.net/wp-content/uploads/20160422/03/2017-EDRM-Glossary-2.pdf>
- o Ellis, Judith, ed. (1993). Keeping Archives. 2nd. edition. Porte Melbourne, Victoria: Australian Society of Archivists. Includes a glossary.
- o FIPS Pub 11-3. Guideline. (1991). American National Dictionary for Information Systems. 1991. National Institute of Standards and Technology.
- o Fox, Michael J. and Peter Wilkerson. (1998). Introduction to Archival Organization and Description. ed. Susanne Warren, Los Angeles: Getty Information Institute. Includes a glossary Online at: http://www.getty.edu/research/conducting_research/standards/introarchives/table_index.html.
- o Galland, Bruno. (2004). Quel avenir pour la terminologie archivistique?, 2004. In: La gazette des archives, 196, S. 79-93.
- o Gartenberg, Jon, comp. (1985). Glossary of filmographic terms. FIAF, Brussels.
- o Gartner IT Glossary. Gartner, Inc. Available at: <https://www.gartner.com/it-glossary/>
- o Geoffrey Ashall Glaister. (1979). Glaister's Glossary of the Book. Berkeley: University of California Press.
- o Getty Information Institute. (1994). Art and Architecture Thesaurus. 2nd ed. New York: Oxford University Press, <http://>

- www.getty.edu/research/ conducting_research/vocabularies /aat/
- o Getty Information Institute. Getty Thesaurus of Geographic Names: Getty Information Institute, 1998. http://www.getty.edu/research/conducting_research/vocabularies/tgn/
 - o Glaister, Geoffrey Ashall. (1979). Glossary of the Book: Terms Used in Papermaking, Prints, Bookbinding and Publishing with Notes on Illuminated Manuscripts and Private Presses. 2nd ed., Berkeley: University of California Press.
 - o Glossary of records and information management terms / Hodgson, Cynthia A. [Hrsg.] - Lenexa, KS: ARMA International, 2007. - VII, 30 S. - ISBN 978-1-931786-37-9.
 - o Gregorio, Sergio. (2010). GEVER fra plurilinguismo e standardizzazione: progetto di terminologia GEVER. In: Arbido, 2 S. 40-43
 - o Ilustrovaný slovník knihařské terminologie a termínů používaných v restaurování; anglicko-český, česko-anglický / Langerová, Johana [Hrsg.] - Praha: Národní Archiv, 2015. - 102 S. - ISBN 978-80-7469-011-2
 - o Information Resources Management: A Glossary of Terms, in Encyclopedia of Library and Information Science, Marcek Dekker, Volume 41, p.92-16, 1986.
 - o International Council on Archives (1988). Dictionary of Archival Terminology: English and French with Equivalents in Dutch, German, Italian, Russian, and Spanish (DAT II) 2nd ed., New York: K.G. Saur.
 - o International Federation of Film Archives (FIAF) Staff. (1989). Glossary of Filmographic Terms. New York: K.G. Saur.
 - o International Federation of Film Archives Staff. (1990). Subject Headings: Film. London: FIAF.
 - o International Organization for Standardization. (1993) Mi-

crographics - Vocabulary- Part I: General Terms. ISO 6169-1: 1993. Geneva, Switzerland: International Organization for Standardization.

- o International Organization for Standardization. (2001). Information and Documentation Terminology Subcommittee. Information and Documentation: Vocabulary. (ISO 5127: 2001).

- o International Organization for Standardization. (2011). Information and documentation - Management systems for records - Fundamentals and vocabulary: International standard ISO 30300 = Information et documentation - Systèmes de gestion des documents d'activité - Principes essentiels et vocabulaire - Geneva: ISO copyright office, 2011. - VI, 17 S. - (International standard ; ISO 30300)

- o International Organization for Standardization. (2012). Document management - Electronic document file format for long-term preservation. ISO 19005. Issued in 3 parts. Geneva, Switzerland: International Organization for Standardization, 2005, 2011, and 2012.

- o International Organization for Standardization. (2016). Information and documentation - Records management- Part I: General. ISO 15489-1. Geneva, Switzerland: International Organization for Standardization.

- o International Organization for Standardization. ISO 2382 Information processing vocabulary. ISO/IEC Joint Technical Committee 1.

- o International Organization for Standardization. ISO 6196 Micrographics--Vocabulary. Available from ANSI. Copies of draft standards (DIS)

- o International Organization for Standardization.. (1992). ISO/IEC TR 12382: 1992 Permuted index of the vocabulary of

- information processing. ISO/IEC Joint Committee 1.
- o International Standards Organization (ISO) ISO/TR 9544: 1998 Information processing--Computer-assisted publishing--Vocabulary. ISO/IEC Joint Committee 1.
 - o Katalog der Schadensbilder. (2012). Spuren und Phänomene an Kunst und Kulturgut; Papier = Catalogue of damage terminology for works of art and cultural property / Dobruskin, Beate [Hrsg.] - Bern: Hochschule der Künste. - 109 Bl. - (Schriftenreihe Konservierung und Restaurierung der HKB).
 - o Kološa, Maja. (2010). Slovensko-angleško-nemški glosar arhivske terminologije, 2010. In: Arhivi, 331, S. 61-89.
 - o Lanzi, Elisa. (1998). Introduction to Vocabularies: Enhancing Access to Cultural Heritage Information. Los Angeles: Getty Information Institute.
 - o LDA Lexikon Dokumentenmanagement und Archivierung. (2008). Schwalm, Steffen [Hrsg.] - Berlin: INFORA. 144 S.
 - o Leidel, Gerhard. (2001). Zur Wissenschaftstheorie und Terminologie der Archivwissenschaft, 2001. In: Archivalische Zeitschrift, 84, S9-89.
 - o Library of Congress (LC). Library of Congress Subject Headings. 20th ed. Washington, DC: Library of Congress, Office of Subject Cataloging Policy, continuously updated. <http://lcweb.loc.gov/catdir/cpsp/cpsp.html>.
 - o Library of Congress. (1987). Motion Picture, Broadcasting, and Recorded Sound Division. Moving Image Materials: Genre Terms (MIM). Washington, DC: Library of Congress.
 - o Library of Congress. (1995). Thesaurus for Graphic Materials I; Subject Terms Washington, DC: Library of Congress, Cataloging Distribution Service. <http://www.loc.gov/rr/print/tgm1/>.

- o Library of Congress. (1995). *Thesaurus for Graphic Materials II; Genre and Physical Characteristics Terms* Washington, DC: Library of Congress, Cataloging Distribution Service. <http://www.loc.gov/rr/print/tgm2/>
- o Longley, Dennis and Michael Shein. (1986). *Dictionary of Information Technology, Second Edition*. Oxford University Press, New York. Includes a glossary.
- o Lynn, M. Stuart. *Preservation and Access Technology. (1990). The Relationship Between Digital and Other Media Conversion Processes; A Structured Glossary of Technical Terms* by M. Stuart Lynn and The Technology Assessment Advisory Committee to the Commission on Preservation and Access. Washington, DC: Commission on Preservation and Access. Available at: <http://www.clir.org/pubs/reports/lynn/term3.html>
- o Machovec, George. (1993). *S. comp. Telecommunications, Networking, and Internet Glossary*. 1993. Chicago: American Library Association, Library and Information Technology Association. LITA Monograph no. 3. Paper (106 p.).
- o Maher, William J. (1992). *The Management of College and University Archives*. (New Jersey and London: The Society of American Archivists and the Scarecrow Press, Inc.
- o Mata Caravaca, María. (2017). The concept of archival “sedimentation”: its meaning and use in the Italian context. In: *Archival Science*, 17, 2 S. 113-124.
- o McGraw-Hill. (1989). *Dictionary of Scientific and Technical Terms*. Fourth Edition.
- o Menne-Haritz, Angelika: *Schlüsselbegriffe der Archivterminologie*. (2000). Lehrmaterialien für das Fach Archivwissenschaft - Marburg: Archivschule. (Veröffentlichungen der Archivschule Marburg, Institut für Archivwissenschaft; 20).

- o Menne-Haritz, Angelika: Schlüsselbegriffe der Archivterminologie: Lehrmaterialien für das Fach Archivwissenschaft. - 2., überarb. Aufl - Marburg: Archivschule, 1999. (Veröffentlichungen der Archivschule Marburg, Institut für Archivwissenschaft; 20).
- o Minnesota Historical Society, State Archives Department. (2004). Electronic Records Management Guidelines. Minnesota Historical Society. Available at: http://www.mnhs.org/preserve/records/electronicrecords/docs_pdfs/erguidelines.pdf.
- o Monteduro, Antonio: The IAS [International Institute for Archival Science] Short Dictionary of Archival Terminology: the Third step, 2009. In: *at: lanti*, 19(2009) S. 39-42.
- o Nancy E. Gwinn; editor. (1987). *Preservation Microfilming: A guide for Librarians and Archivists*. Chicago: American Library Association. Includes a glossary.
- o National Aeronautics and Space Administration. Consultative Committee for Space Data Systems. Recommendation for Space Data System Standards. (2002). Reference Model for an Open Archival Information System (OAIS). NASA. Available at: <http://public.ccsds.org/publications/archive/650x0b1.pdf>.
- o National Archives and Records Administration (NARA). *A Federal Records Management Glossary*. Washington, DC: NARA Office of Records Administration, n.d.
- o National Archives and Records Administration. (2000). *Life-Cycle Systems Data Standards Authorities*. Washington, DC: NARA Office of Records Administration, plus updates.
- o National Archives of Australia. (2001). *DIRKS: A Strategic Approach to Managing Business Information*. Glossary. National Archives of Australia. Available at: http://naa.naa.gov.au/Images/dirks_glossary_tcm2-954.pdf.
- o National Archives of Australia. (2008). *Xena Digital Preser-*

vation Software. Glossary. National Archives of Australia. Available at: <http://xena.sourceforge.net/help.php?Page=definitions.html>.

o National Historical Publications and Records Commission of the National Archives. (1999). Universal Preservation Format Glossary. NHPRC. Available at: <http://info.wgbh.org/upf/glossary.html>.

o Nogueira, Carmen Crespo, editor (1988). Glossary of basic archival and library conservation terms. ICA Handbook Vol. 4. K G Saur, Munich. pp. 151.

o Noguiera, Carmen Crespo editor. (1988). International Council on Archives. Glossary of Basic Archival and Library Conservation Terms: New York: K.G. Saur.

o Northern Micrographics. (1999). Glossary of Imaging Terms Northern Micrographics Inc. (Last Updated: 5 Apr 1999. <http://www.normicro.com/glossary.htm>

o Novak, Miroslav et al. (2011). Nekateri aktualni problemi slovenske arhivske terminologije. - In: Primeri različnih praks v slovenskih arhivih: zbornik referatov; [25. zborovanje Arhivskega društva Slovenije, Ptuj, 10. do 11. oktober 2011] / Mitarb.: Bonin, Zdenka, 2011, S. 87-96.

o Nuding, Matthias. (2006). Terminologische Unschärfen im Grenzbereich von Schriftgutverwaltung, Informationstechnik und Archivwesen. - In: Neue Konzepte für die archivische Praxis: ausgewählte Transferarbeiten des 37. und 38. Wissenschaftlichen Kurses an der Archivschule Marburg / Hrsg.: Lutz, Alexandra, S. 85-120.

o Olson, Nancy B. for the American Library Association. Audiovisual Material Glossary. Chicago: American Library Association Resources and Technical Services Division (now ALA,

Association for Library Collections and Technical Services) Audiovisual Committee, 1988.

o Open Archives Initiative. (2004). The Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting. Open Archives Initiative. Available at: <http://www.openarchives.org/OAI/open-archives-protocol.htm>.

o Pearce-Moses, Richard, ed. (2005). A Glossary of Archival and Records Terminology. Society of American Archivists. Available at: <http://www.archivists.org/glossary/index.asp>.

o Pearce-Moses, Richard. (2005). A glossary of archival and records terminology - Chicago, Ill.: The Society of the American Archivists, 2005. XXX, 433 S. (Archival fundamentals series II).

o Pederson, Ann. (2004). Archives and Recordkeeping Glossary. John Curtin Prime Ministerial Library, 2001, updated 2004. Available at: <http://john.curtin.edu.au/society/glossary/index.html>.

o Popovici, Bogdan-Florin. (2008). Again about the “Babel-ology” in archival science: a South-East European approach, 2008. In: *lanti*, 18, S. 379-388.

o Prytherch, Ray and Leonard Montague Harrod, advisory editor. (1990). *Harrod's Librarian's Glossary of Terms Used in Librarianship, Documentation, and the Book Crafts and Reference Book*. 7th ed. Gower: Brochfield, Vermont.

o Public Record Office, UK. (2001). *Electronic Records Management Systems: Requirements Conformance Testing. Test Plan. PRO*. Available online at: <http://www.isb.gov.uk/hmt.isb.application.2/BIDDERS/Final%20Evaluations/1%2024%20test-scripts%20Electronic%20Records%20Management%20Systems.pdf>.

o Pussinen, Veli-Matti. (2002). *Nordiska arkivterminologipro-*

- jektet, 2002. In: Nordisk arkivnyt, 47, 1 S. 29
- o Records Management. Box 1 Operating Manual, Subject: Record Retention and Disposition, n.d.
 - o Research Libraries Group. (2001). Trusted Digital Repositories: at: tributes and Responsibilities. OCLC and Research Library Group. Available online at: <http://www.oclc.org/programs/ourwork/past/trustedrep/repositories.pdf>.
 - o Research Library Group (RLG). (1985). Form Terms for Archives and Manuscript Control. Mountain View, CA: RLG.
 - o Restauratoren-Fachwörterbuch. (2013). Deutsch, English, Français, Italiano, Español; [rund 2500 Fachbegriffe] = A conservators' dictionary / Brozio, Patricia [Hrsg.] - München: Callwey. 415 S.
 - o Roberts, Matt and Don Etherington. (1982). Bookbinding and the Conservation of Books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington, DC: Library of Congress.
 - o Roberts, Matt J. and Don Etherington. (1982). Book Binding and the Conservation of Books: A Dictionary of Descriptive Terminology: Washington: Library of Congress.
 - o Rofes, William L. (1974). A basic glossary for archivists, manuscript curators and record managers. edited by William L Rofes. The American Archivist, 37 (July). pp. 62-154.
 - o Rosenberg, Jerry M. (1983). A Dictionary of Computers, Data Processing, and Telecommunications. John Wiley and Sons.
 - o SACN~ Glossary of Terms. ISACA/IT Governance Institute, 2012.
 - o Saffady, William. (2015). Records and Information Management: Fundamentals of Professional Practice. 3rd edition. Lenexa, KS: ARMA International.

- o Šauperl, Alenka. (2011). Vloga kontroliranih slovarjev v podatkovnih zbirkah, 2011. In: at: lanti, 21, S. 411-421.
- o Semlič Rajh, Zdenka. (2004). Usklajena arhivska terminologija - pogoj za uspešno strokovno delo, 2004. In: Tehnični in vsebinski problemi klasičnega in elektronskega arhiviranja, 3. S. 112-123.
- o Semlič Rajh, Zdenka. (2013). Kontrolirani geslovniki: zakaj jih potrebujemo bolj kot kdaj, 2013. In: Arhivi, 36, 2 S. 297-314.
- o Skemer, Don C. (1998). Expositio Vocabulorum: a medieval English glossary as archival aid, 1998. In: Journal of the Society of Archivists, 19, 1 S. 6375
- o Soper, Mary Ellen et al. The Librarians' Thesaurus: A Concise Guide to Library and Information Terms. Chicago: American Library Association, 1990.
- o Stanford University Libraries. Lexical and Classification Resources. In CoOL Conservation OnLine: Resources for Conservation Professionals. Available online at:
<http://palimpsest.stanford.edu/lex>.
- o State Records Authority of New South Wales. (2003). Glossary of Recordkeeping Terms. State Records Authority of New South Wales, 1998, rev. ed 2003. Available online at: http://www.records.nsw.gov.au/recordkeeping/glossary_of_recordkeeping_terms_427.asp.
- o Tayyeb, R. and K.Chandna. (1985). A Dictionary of Acronyms and Abbreviations in Library and Information Science, 2nd ed. Canadian Library Association.
- o TechTarget. (2008). SearchNetworking.com Definitions. TechTarget, Inc. 2008. Also Available online at: http://whatis.techtarget.com/definitionsAlpha/0,289930,sid9_alpA,00.html.
- o The InterPARES Project. (2001). The InterPARES Glossary.

Vancouver, BC: University of British Columbia.

- o U.S. Government Printing Office. (1991). Dictionary of Occupational Titles (DOT). 4th ed., Washington, DC.
- o U.S. Library of Congress. (1993). Thesaurus for Graphic Material, II: Genre and Physical Characteristics Terms. 2nd edition. Washington, DC: Library of Congress Cataloging Distribution Service.
- o Une démarche nécessaire: des répertoires de terminologie archivistique, 2001. In: Arbido, 16 (2001) 9 S. 34-35
- o United States Environmental Protection Agency. (1997). Glossary of Common Records Management Terms (adapted from National Archives and Records Administration, A Federal Records
- o Management Glossary, (1993). USEPA, October Available online at:
- o <http://www.epa.gov/records1/gloss/index.htm>.
- o Universal Preservation Format (UPF) Initiative. (1999). Universal Preservation Format Glossary In: UPF (Universal Preservation Format) Home Page (Last Updated: 24 Feb 1999. <http://info.wgbh.org/upf/glossary.html>
- o Varlamova, Ljudmila Nikolaevna et al. (2017). Upravlenie dokumentaciej: Anglo-russkij annotirovannyj slovar' standartizirovannoj terminologii - Moskva: Izdatel'stvo Sputnik+. - 398 S.
- o Verzeichnis nützlicher Begriffe für Schweizer Archive = Répertoire des termes utiles aux archivistes suisses - Bern: Verein Schweizerischer Archivarinnen und Archivare (VSA), 2002. - 72 S. -
- o Vogt-O'Connor, Diane. (1987). Smithsonian Archives Photo Survey Project: A Photographic Thesaurus. Washington, DC:

Smithsonian Institution.

- o Vogt-O'Connor, Diane. (1999). An Archival Glossary for the Millennium in CRM 22: 2, pp. 46-52
- o Waalwijk, Hans. (2012). Het charter dat geen charter is: een korte rondgang langs
- o archiefterminologieën,. In: Archievenblad, 116(2012)10 S. 12-15
- o Walne, Peter, editor, (1988). Dictionary of archival terminology. ICA Handbooks Series 7.2end rev. ed. K G Saur, Munich, For the International Council on Archives. pp. 212
- o Web Developer's Virtual Library. (2008). Webmaster's Lexicon. Web Developer's Virtual Library.
- o Web Developer's Virtual Library. The Webmaster's Encyclopedia in The Web Developer's Virtual Library (Regularly Updated)
- o Weisbrod, Dirk. (2016). Was ist ein persönliches Archiv?: Überlegungen zu einer Positionierung des Phänomens innerhalb des Archivbegriffs. In: Der Archivar, 69, 2 S.142-146
- o Wild, Andrea. (2010). Records-Management-Terminologie: Standardisierung als Basis für die fachliche Kommunikation. - In: Informationswissenschaft: Theorie, Methode und Praxis: Arbeiten aus dem Master of Advanced Studies in Archival and Information Science, 2006-2008 = Sciences de l'information: théorie, méthode et pratique / Hrsg.: Coutaz, Gilbert, S. 237-258.
- o Wimmer, Mario. (2011). Die kalte Sprache des Lebendigen: über die Anfänge der
- o Archivberufssprache (1929-1934). -In: Sprachvortrag im Amt: Kommunikation und Verwaltung im Europa des 19. und 20. Jahrhunderts / Hrsg.: Becker, Peter, S. 45-74.
- o Withers, Kenneth. (2006). "Electronically Stored Information: The December 2006 Amendments to the Rules of Civil

Procedure.” *Northwestern Journal of Technology and Intellectual Property*, spring, 4(6): 171-211.

o Wynar, Bohdon S. (1985). *Introduction to Cataloging and Classification*. Littleton, Colorado: Libraries Unlimited, Inc.

o Yakel, Elizabeth. (1994). *Starting an Archives*. (Lanham, MD and London: The Society of American Archivists and the Scarecrow Press, Inc